

Op de fiets van Matonge naar Matonge voor basisgezondheidszorg in Congo

Lieve Wouters

Wat zou onze wereld zijn zonder jonge mensen die af en toe eens stevig doortrappen? In het geval van Jeroen Marckelbach mag je dat in twee betekenissen opvatten. Menig- een zal hem om zijn gewaagde onderneming, een fietstocht van Brussel naar Kinshasa, gek verklaren. Maar gegarandeerd vindt hij ook heel wat steun en sympathie.

'Hij trapt door, zeker?'

A FRIKAANSE ambiance ontbreekt niet op het moment dat Jeroen Marckelbach zijn fietstocht van 12.500 kilometer zuidwaarts op gang trekt. Vertrekpunt: Matonge in Brussel. Eindpunt: Matonge in Kinshasa, Congo. De reis gaat door Marokko, Mauritanië, Senegal en langs de Westkust van Afrika door onder meer Ghana, Togo en Nigeria om verder zuidwaarts via de Congo-stroom onze oud-kolonie binnen te rijden.

Zeven maanden schat Jeroen erover te doen. Een ambitieuze onderneming van deze dertigjarige avonturier uit Borgloon. Wat drijft hem daar in godsnaam toe? Het antwoord klinkt even eenvoudig als uitdagend. Mensen ontmoeten, tot bezinning komen en om het geheel naar ons westerse aanvoelen toch ook enig praktisch nut te verschaffen - geld in 't laatje brengen voor de basisgezondheidszorg in het land. Voor de goede besteding van het sponsorgeld zorgt straks ngo Memisa.

Of alle mogelijke gevaren hem dan niet afschrikken? De jongeman kijkt alsof hij zwaar wordt beledigd. Hij is dan ook niet aan zijn proefstuk toe. Maar laat ons beginnen bij het begin. „Waarschijnlijk heeft mijn Chiroverleden er iets mee te maken”, zegt Jeroen. „Je leert omgaan met mensen, het begrip 'solidariteit' krijgt concrete betekenis. Je leeft in een samenleving op microniveau, een wereld van kameraadschap en engagement.”

„Op m'n achttiende ging ik in Brussel studeren. Plotseling kwam ik in de 'grote wereld' terecht en die stelde me teleur. In Molenbeek richtten we een Chirogroep op voor kinderen uit de buurt, meestal Marokkaanse. Ik studeerde intussen journalistiek en maakte een eindverhandeling over Irak en het embargo dat het land toen, we spreken over 2002, al zolang in zijn greep hield. Ik kreeg de kans mee op vredesmissie te gaan naar dat land. Daar begreep ik dat de media niet altijd een correct beeld ophangen van de situatie en kreeg de reismicrobe met te pakken.”

Twee jaar later, Saddam was toen al van de macht verdreven en Irak stond in rep en roer, besloot Jeroen met een vriend terug te keren om de mensen een hart on-

der de riem te steken. Ze doopten hun onderneming *Cycling4peace* (Fietsen voor vrede). „Ik weet wel, het lijkt waanzin, en we zijn het land ook niet binnen geraakt. In plaats daarvan reden we acht maanden door Iran en Syrië. Eigenlijk had ik gewoon nood om er even tussenuit te zijn. Mijn studies waren afgerond en als ik de reis nu niet zou ondernemen, wanneer dan nog wel?”

Niet vrijblijvend

Fietsen is voor Jeroen sindsdien de ideale manier van reizen. „Eens we de Bosporus in Turkije over waren, moesten we onze tent nooit meer uithalen. Elke avond was er wel iemand die ons vriendelijk uitnodigde om de nacht binnen door te brengen. Eén keer hadden we onze tent al opgesteld, toen een vrachtwagenchauffeur ons met tent en al oplaadde om ons thuis een bed te verschaffen.”

„Langzaam zie je het landschap en de mensen veranderen, je raakt met hen verstregeld, zodat het nauwelijks opvalt dat je een vreemdeling bent. Mensen bekijken je minder als een blanke, zo rijk als de zee diep is. Je wordt één van hen. De fysieke inspanning die je levert en die jou tot in hun kleinste dorpen brengt, oogst respect.” Het vliegtuig noemt Jeroen daarentegen een onderbreking van het reizen. Terwijl de wereld rondom je verandert, zit je zelf stil en blijf jij wie je bent.

Intussen werkt Jeroen op het kabinet van een Vlaamse volksvertegenwoordiger. De eentonige kantoorbaan begon danig tegen te steken en de reismicrobe weer te kriebelen. Toch is de fietstocht naar Congo anders dan de vorige. „Deze keer mocht de reis niet vrijblijvend zijn. Als gids voor de organisatie BrukselBinnensteBuiten had ik de Matongewijk hier in Brussel leren kennen. Bovendien was ik te weten gekomen dat mijn

grootvader, die ik nooit gekend heb, in de jaren 1920 ooit de oversteek naar Congo maakte. Zijn reis liep faliekant af en hij keerde als verstekeling terug, totaal berooid. Als ik ooit nog een fietstocht zou ondernemen, dan naar Congo.”

In Memisa's project *Fietsen voor Congo* vond Jeroen een organisatie die bij zijn onderneming paste. „Memisa staat al jarenlang in voor de basisgezondheidszorg in Congo. In de brouse is de fiets het enige betaalbare vervoermiddel waarmee de medewerkers van Memisa met hun medische kits de kleinste dorpen kunnen bereiken. Indien nodig worden patiënten op de bagagedrager naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis vervoerd. Ik nodig alle sympathisanten dan ook uit dit project te steunen door mij per kilometer te sponsoren.”

Jeroen wil via zijn actie ook de mensen gevoelig maken. In zijn rugzak vond hij nog plaats voor een oude laptop, waarop hij nu en

dan zijn ervaringen zal neerschrijven, om ze dan in één of ander internetcafé door te zenden naar twee maten die hier te lande zijn website onderhouden.

„Zonder vertrouwen moet je aan zo'n reis niet beginnen”, besluit Jeroen. „En het mooie is, dat je alleen maar meer vertrouwen krijgt in mensen. Met wat talent, kennis, gebarentaal en een kaartspel kom je heel ver. Na twee maanden raak je helemaal onthecht, een geweldige ervaring. Wat ik ga doen als ik terug ben, weet ik nog niet. Maar ik ben ervan overtuigd dat we zoveel meer kunnen en moeten doen met de mogelijkheden die we in dit land hebben.”

Om Jeroen te sponsoren, schrijft u een vrije bijdrage over op rekeningnummer 310-0900000-23 van Memisa, Kerkstraat 63, 1701 Isterbeek met vermelding „Matongematonge”. Kijk voor meer info op de website www.matongematonge.be.

Op 8 oktober zette Jeroen Marckelbach zijn voeten op de trappers richting Matonge. Verwachte aankomst, mei 2008. © Herman Ricour